

V Bruselu dne 30.5.2018
SWD(2018) 291 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

**návrhu nařízení, kterým se zavádí program Práva a hodnoty
návrhu nařízení, kterým se zavádí program Spravedlnost
návrhu nařízení, kterým se zavádí program Kreativní Evropa**

{COM(2018) 383 final} - {SEC(2018) 274 final} - {SWD(2018) 290 final}

Toto posouzení dopadů bylo připraveno k analýze možného návrhu programu Kultura, práva a hodnoty Evropy, který by sloučil program Práva, rovnost a občanství, program Evropa pro občany a program Kreativní Evropa na období 2014–2020 – a program Spravedlnost. Dne 2. května 2018 schválila Komise svůj návrh nového víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Komise se rozhodla vytvořit samostatný program Kreativní Evropa a vytvořit Fond pro spravedlnost, práva a hodnoty s dvěma programy financování: program Spravedlnost a program Práva a hodnoty. Posouzení dopadů i nadále platí pro všechny tyto iniciativy, které z něj vycházejí. Podle [těchto návrhů](#) budou mít programy Spravedlnost a Práva a hodnoty v daném období rozpočet 947 milionů EUR, zatímco program Kreativní Evropa bude mít rozpočet 1 850 milionů EUR.

Toto posouzení dopadů bylo připraveno, aby podpořilo přípravu budoucích programů financování týkajících se hodnot, práv, spravedlnosti, kultury, médií a účasti občanů. Analyzuje proveditelnost vytvoření rámce hodnot EU v rozpočtu EU prostřednictvím sloučení čtyř stávajících programů financování – Práva, rovnost a občanství; Evropa pro občany; Kreativní Evropa; a Spravedlnost – jakož i dvou výsadních linií. Cílem je zjednodušit a zracionalizovat financování, rozvinout součinnost mezi stávajícími programy, zajistit jasnou orientaci na evropskou přidanou hodnotu a dosáhnout kritického množství financování na podporu a ochranu společných hodnot EU a zajistit hmatatelné výsledky pro občany EU.

Analýzy posouzení dopadů vychází z toho, že Evropská unie je založena na společenství hodnot, které sdílejí všichni její občané a jsou zakořeněny v evropské historii, demokratických zásadách a identitě. Tyto hodnoty jsou zakotveny ve Smlouvě o EU a Listině základních práv Evropské unie a zahrnují zejména zákaz diskriminace a rovnost, boj proti rasismu a snášenlivost, právní stát a nezávislost soudnictví. Patří mezi ně rovněž kulturní rozmanitost, svoboda projevu, včetně svobody sdělovacích prostředků, pluralismus, účast občanů a umělecká svoboda. Naše výtvořitelé tvoří součást našeho společného kulturního dědictví a kulturní a jazykové rozmanitosti a odrážejí a zdůrazňují význam umělecké a tvůrčí svobody v Evropě. Tyto výtvořitelé však rovněž významně přispívají k boji proti všem formám diskriminace, včetně rasismu a xenofobie, a jsou úhelným kamenem projektu EU a identity EU. Aby mohla kulturní a tvůrčí odvětví plnit tuto inkluzivní roli pro celou společnost Evropy, musí být robustní a konkurenceschopná; je proto potřeba, aby umělecké výtvořitelé a kulturní obsah cirkulovaly v rámci Evropy i za její hranice.

Existují některé problémy, které jsou společné pro oblasti politiky analyzované v posouzení dopadů:

- Naše odhodlání vytvořit silný vnitřní trh, ale rovněž společenství založené na společných kulturních poutech, sdílených hodnotách, právech, historickém a kulturním dědictví a účasti obyvatel nahlodávají tendence zaměřovat se na naše rozdílnosti, a nikoliv na to, co nás spojuje. Populistická, extrémistická a nacionalistická hnutí zpochybňují myšlenku otevřených, inkluzivních, soudržných a demokratických společností, ve kterých kulturní účast a schopnost založená na vzdělání umožňují budovat odolnější způsob lidského spoluzití.
- Fragmentovaná povaha a omezené zdroje stávajících programů financování EU vyčleněných na hodnoty, práva, občanství, kulturu a média omezují schopnost Unie reagovat na staré i nové problémy. Platí to především v souvislosti s digitalizací, přičemž účinkem je ještě větší konkurence od hráčů z USA na evropských audiovizuálních a kulturních trzích s hmatatelnými negativními účinky na kulturní rozmanitost Evropy.

Následky vyplývající z neřešení těchto dvou problémů by mohly být velmi závažné, pokud by důvěra v evropské orgány a hodnoty erodovala. Kvalita naší demokracie by byla oslabena, přičemž máme již varovné signály, vezmeme-li například v úvahu, že pouze polovina mladých Evropanů považuje demokracii za nejlepší formu vládnutí. Diskriminaci může umocnit zneužívání internetových

sítí, zatímco občané mají méně důvěry ve výkon svých práv. Veřejné mínění by se mohlo ve vzrůstající míře uzavřít do sebe a být izolováno ve vnitrostátních médiích a kulturních bublinách v rámci zhoršujících se ukazatelů svobody sdělovacích prostředků a pluralismu. Toto by rovněž negativně ovlivnilo rozvoj pocitu evropské kulturní identity. Obraz Evropy na globální scéně by byl rovněž oslaben, a to v době, kdy jiní globální aktéři budují svou měkkou moc prostřednictvím kultury.

Ve světle výše uvedeného byly analyzovány tři hlavní scénáře:

- Zachování stávající situace se čtyřmi programy financování.
- Druhý scénář navrhoval rozvinout součinnost mezi stávajícími programy a sdružit je do jedné politické části o hodnotách EU s dvěma základními programy financování: programem Evropská kultura, práva a hodnoty a programem Spravedlnost.
- Třetí scénář by zahrnoval vytvoření jediného programu financování pokrývajícího všechny čtyři programy financování uvedené výše.

Třetí scénář jednoho programu financování byl zavržen z důvodů spojených s právním základem. Vzhledem k postavení Spojeného království a Irska, pokud jde o prostor svobody, bezpečnosti a práva, jakož i postavení Dánska podle protokolů 21 a 22 připojených ke Smlouvám, musí program Spravedlnost, přestože rovněž podléhá řádnému legislativnímu postupu, zůstat v samostatném nástroji.

Posouzení dopadů využilo získané poznatky z programu Kreativní Evropa, programu Práva, rovnost a občanství a programu Evropa pro občany s cílem navrhnout novou strukturu, přičemž prozkoumalo prováděcí mechanismy, které umožní posazovat hodnoty a kulturu EU a současně dosáhnout cílů účinnosti, flexibility, součinnosti a zjednodušení stanovených pro nadcházející víceletý finanční rámec. Výsledky hodnocení v polovině období byly řádně vzaty v úvahu. Všechny hodnocené programy vykazaly jasnou přidanou hodnotu. Analýza však ukázala, že existuje prostor pro zlepšení, pokud jde o stávající situaci čtyř programů financování.

Upřednostňovanou alternativou navrhovanou v současné situaci a základním scénářem tedy je rozvinout součinnost mezi stávajícími programy a výsadními liniemi a sdružit je do jedné politické části o hodnotách EU s dvěma základními programy financování: programem Evropská kultura, práva a hodnoty a programem Spravedlnost. Nová architektura financování se zaměřuje na: rozvoj součinností mezi politikami, kde existuje společný základ pro činnost při současném respektování jejich specifických charakteristik; omezení překrývání a fragmentace; zajištění flexibility při přidělování finančních prostředků při současném zajištění určité míry předvídatelnosti finančního krytí vyčleněného na každou politiku; podporu meziodvětvových a inovačních akcí; a zajištění kritického množství zdrojů na prosazování hodnot při zohlednění potřeb každé politiky. Nové sdružování do klastrů umožní dále využít potenciál současných programů k prosazování hodnot EU a zvýší přidanou hodnotu EU. V tomto modelu je zásadní plně využít výhody souhry mezi kulturní rozmanitostí, historickou pamětí a potenciálu tvůrčího odvětví na straně jedné a zásad, jako je spravedlnost, práva, rovnost a zákaz diskriminace na straně druhé. To bude umožněno díky společnému jmenovateli občanství.

Celkově se očekává, že iniciativa zvýší potenciál EU prosazovat a chránit hodnoty rozvojem součinnosti mezi různými programy financování. Navrhovaný program však uznává a zachovává specifické charakteristiky jednotlivých politik, mimo jiné navržením specifických cílů a složek. Architektura programu Práva, kultura a hodnoty Evropy přináší přímé zjednodušení ze čtyř stávajících programů financování na pouhé dva programy financování v budoucnosti. Neexistuje pořadí priorit mezi různými složkami navrhovaného rámce nebo prioritami v rámci složky, leč návrh programu upřednostňuje flexibilitu.

Dne 20. dubna 2018 Výbor pro kontrolu regulace vydal kladné stanovisko k doprovodnému posouzení dopadů. Výbor v něm doporučil zdokonalit zprávu, pokud jde o některé klíčové aspekty, jako je úplné využití výsledků hodnocení, lepší navržení budoucích priorit, objasnění očekávaných dopadů změn prováděcích mechanismů. Tyto aspekty byly posíleny ve finální verzi posouzení dopadů.

Komise se rozhodla vytvořit samostatný program Kreativní Evropa a vytvořit Fond pro spravedlnost, práva a hodnoty zahrnující dva programy: program Spravedlnost a program Práva a hodnoty. Posouzení dopadů i nadále platí pro všechny tyto iniciativy, které z něj vycházejí. Toto rozhodnutí je zachyceno v navrhovaném balíčku víceletého finančního rámce na období po roce 2020 představeném 2. května 2018.